

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 15. novembrī
(OR. en)

13243/21

CONOP 68
COARM 212
CODUN 47
CFSP/PESC 1005

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes secinājumi par Kodolieroču neizplatīšanas līguma (KNL) pušu desmito pārskatīšanas konferenci

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par Kodolieroču neizplatīšanas līguma (KNL) pušu desmito pārskatīšanas konferenci, kurus Padome apstiprināja savā 3826. sanāksmē, kas notika 2021. gada 15. novembrī.

**PADOMES SECINĀJUMI PAR KODOLIEROČU NEIZPLATĪŠANAS LĪGUMA (KNL)
PUŠU DESMITO PĀRSKATĪŠANAS KONFERENCI**

1. Padome pauž gandarījumu par gaidāmo Kodolieroču neizplatīšanas līguma (KNL) pušu desmito pārskatīšanas konferenci un atkārtoti apstiprina savu nepārprotamo atbalstu KNL kā globālā kodolieroču neizplatīšanas režīma stūrakmenim, būtiskam pamatam, kas nepieciešams, lai panāktu kodolatbrūņošanas saskaņā ar KNL VI pantu, un svarīgam elementam, kas nepieciešams, lai turpinātu attīstīt kodolenerģijas pielietojumus miermīlīgiem mērķiem saskaņā ar KNL IV pantu. Padome atkārtoti uzsver Savienības nelokāmo atbalstu kodolatbrūņošanās, neizplatīšanas un ieroču kontroles arhitektūras nodrošināšanai un stiprināšanai. Mēs esam cieši pārliecināti, ka daudzpusēja un uz līgumiem balstīta pieeja ir vislabākais veids, kā saglabāt un stiprināt starptautisko mieru un drošību.
2. Padome pauž nožēlu par to, ka desmitā pārskatīšanas konference nenovēršami jāatliek, un uzsver pārskatīšanas konferenču vērtīgo ieguldījumu KNL īstenošanā.
3. Padome atkārtoti apstiprina, cik svarīga ir KNL universalizācija, un aicina valstis, kas to vēl nav izdarījušas, pievienoties līgumam kā valstīm, kas nav kodolieroču valstis, un jau pirms pievienošanās ievērot tā noteikumus. Padome atzīst KNL vēsturiskos sasniegumus kodolieroču izplatīšanas ierobežošanā, sadarbības sekmēšanā attiecībā uz kodolenerģiju miermīlīgiem mērķiem un kodolieroču krājumu būtiskā samazināšanā iepriekšējās desmitgadēs. KNL piemīt pastāvīga vērtība, un tagad tā pilnīga īstenošana ir vajadzīga vairāk nekā jebkad.

4. Padome stingri atbalsta visus trīs KNL pīlārus un turpinās veicināt 2010. gada pārskatīšanas konferences rīcības plāna visaptverošu, līdzsvarotu un saturisku pilnīgu īstenošanu. Mēs uzsveram, ka ir jāizpilda visas saistības saskaņā ar KNL un apņemšanās, kas paustas iepriekšējās pārskatīšanas konferencēs, tostarp ir jāpanāk konkrēts progress virzībā uz VI panta pilnīgu īstenošanu ar galīgo mērķi pilnībā iznīcināt kodolieročus. Mēs esam apņēmušies centies panākt drošāku un aizsargātāku pasauli visiem saskaņā ar līguma mērķiem tādā veidā, kas veicina starptautisko stabilitāti, mieru un drošību. Padome atzinīgi vērtē ES dalībvalstu apņemšanos mobilizēt politisko gribu un veicināt KNL mērķu īstenošanu, izmantojot dažādas iniciatīvas pašreizējā pārskatīšanas ciklā, piemēram, Stokholmas iniciatīvu.
5. Pašreizējā drošības vidē, ko raksturo arvien lielāka spriedze un nopietnas ieroču izplatīšanas krīzes un izaicinājumi, ir jāveic atjaunoti centieni atbruņošanās, ieroču neizplatīšanas un ieroču kontroles jomā. Padome aicina visas attiecīgās valstis atturēties no jebkādiem pasākumiem, kas varētu vēl vairāk saasināt spriedzi un apdraudēt ievērojamos samazinājumus, kas panākti pēc Aukstā kara beigām. Ir jāizvairās no jaunas kodolieroču bruņošanās sacensības.
6. Padome vēlas uzsvērt, ka par 2010. gada rīcības plānā iekļauto 64 darbību īstenošanu kopīga atbildība ir jāuzņemas visām KNL dalībvalstīm bez izņēmuma.
7. Padome uzsver šādus jautājumus:
 - savu apņemšanos sekmēt kodolatbruņošanās saskaņā ar KNL VI pantu, ko panāk, jo īpaši ar vispārēju kodolieroču krājumu samazināšanu pasaulē, un ņemot vērā to valstu īpašo atbildību, kurām ir vislielākie kodolarsenāli;

- savu atbalstu pastiprinātam dialogam, tostarp par stratēģisko stabilitāti, lielākai pārredzamībai un uzticības veicināšanas pasākumiem, ko veic kodolieroču valstis, ar mērķi veicināt turpmāku progresu atbrūošanās jomā;
- ieguvumus, ko sniedz konkrēts darbs pie stratēģiskā un nukleārā riska mazināšanas, un tādēļ visām attiecīgajām valstīm šajā nolūkā steidzami ir jāapspriež praktiski pasākumi, jāvienojas par tiem un tie jāīsteno;
- tādas daudzpusējas sadarbības vērtība, kas sekmē kodolatbrūošanās pārbaudes. Šajā sakarā Padome atzinīgi vērtē valdību ekspertu grupas (VEG) sasaukšanu nolūkā apsvērt kodolpārbažu lomu kodolatbrūošanās sekmēšanā 2021. gadā. Padome arī atzinīgi vērtē praktiskās sadarbības devumu, piemēram, Četru pušu partnerību kodolpārbažu jomā (*Quad Nuclear Verification Partnership*), un praktiskas aktivitātes, piemēram, Beļģijas aktivitātes attiecībā uz plutonija mērīšanas metodēm, Francijas un Vācijas aktivitātes saistībā ar kodolatbrūošanās pārbaudēm (*NuDiVe*), kā arī pētniecību un demonstrējumus attiecībā uz spēcīgo sprāgstvielu atklāšanas metodēm, ko Starptautiskās partnerības kodolatbrūošanās pārbažu jomā (*IPNDV*) formāta ietvaros veica Nīderlande. Lai gan pārbaudes nav pašmērķis, turpmāka starptautiskās sadarbības pilnveidošana kodolatbrūošanās pārbažu instrumentu jomā palīdzētu panākt no kodolieročiem brīvu pasauli un šādu stāvokli saglabāt;
- savu aicinājumu Atbrūošanās konferencē nekavējoties sākt un drīz noslēgt sarunas attiecībā uz Līgumu par aizliegumu ražot kodolieroču vai citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētus skaldmateriālus (*FMCT*) un to, ka tā var atbalstīt sarunu sākšanu saskaņā ar dokumentu CD/1299 un tajā ietverto pilnvarojumu. Kamēr nākotnes *FMCT* vēl nav stājies spēkā, Padome aicina visas attiecīgās valstis nekavējoties pasludināt un ievērot moratoriju attiecībā uz kodolieroču vai citu kodolierīču izstrādei paredzētu skaldmateriālu ražošanu.

8. Padome atzinīgi vērtē Amerikas Savienoto Valstu un Krievijas Federācijas panākto vienošanos vēl uz pieciem gadiem pagarināt jauno *START* līgumu. Savienība jaunajam *START* līgumam piešķir vislielāko nozīmi un uzskata, ka tas ir būtisks ieguldījums starptautiskajā un Eiropas drošībā. Saskaņā ar jauno *START* līgumu paredzētā dislocēto stratēģisko kodolieroču arsenālu samazināšana, kura tiek pastiprināti nodrošināta jo īpaši ar tā stabilo verifikācijas mehānismu, dod ieguldījumu Kodolieroču neizplatīšanas līguma (KNL) VI panta īstenošanā, kopumā samazinot visā pasaulē dislocēto kodolieroču krājumus. Padome uzsver, ka ir jāsaglabā un vēl vairāk jāsekmē ieroču kontroles, atbrūņošanās un ieroču neizplatīšanas procesi. Atgādinot par saistībām, ko visām kodolieroču valstīm uzliek KNL VI pants, mēs uzsveram, ka abām kodollielvarām, kuru rīcībā ir vislielākais kodolieroču arsenāls, ir īpaša atbildība kodolatbrūņošanās un bruņojuma kontroles jomā. Padome mudina tiekties vēl vairāk samazināt to rīcībā esošos arsenālus, tostarp gan stratēģiskos un nestratēģiskos, gan dislocētos un nedislocētos kodolieročus, un turpināt diskusijas par uzticības veicināšanas, pārredzamības, riska mazināšanas un verifikācijas darbībām, tādējādi liekot pamatus vēl stingrākiem turpmākiem ieroču kontroles nolīgumiem un ziņošanai. Mēs aicinām Ķīnu aktīvi piedalīties šajos procesos.
9. Padome atzinīgi vērtē stratēģiskā stabilitātes dialoga sākšanu un Reikjavīkas samita deklarācijas atjaunošanu Krievijas Federācijas un Amerikas Savienoto Valstu samitā Ženēvā.
10. Padome atzīmē, cik ļoti nopietnas sekas ir kodolieroču izmantošanai, un uzsver, ka visas valstis ir kopīgi atbildīgas par to, lai novērstu šādu gadījumu.
11. Padome uzsver, ka ir jāatjauno daudzpusējie centieni un daudzpusējās sarunu vešanas struktūras, jo īpaši Atbrūņošanās konference, šajā sakarā apsverot iespējas uzlabot tās darba organizāciju, kā arī tās turpmāko paplašināšanos. Joprojām bažas sagādā pašreizējais strupceļš, tostarp tās ilgstošā nespēja vienoties par darba programmu un piešķirt novērotāja statusu visām ANO dalībvalstīm.

12. Padome uzskata, ka Līgumam par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu (*CTBT*) ir būtiska nozīme attiecībā uz kodolatbruņošanu un ieroču neizplatīšanu, un tā stāšanās spēkā Savienībai ir viena no galvenajām prioritātēm un joprojām tai ir politiska nepieciešamība. Padome aicina visas valstis, kas to vēl nav izdarījušas, jo īpaši tās, kas uzskaitītas II pielikumā, parakstīt un ratificēt *CTBT* bez priekšnosacījumiem vai turpmākas kavēšanās. Padome arī aicina visas valstis ievērot moratoriju attiecībā uz kodolieroču izmēģinājumu sprādzieniem vai jebkādiem citiem kodolsprādzieniem un atturēties no jebkādas rīcības, kas ir pretrunā līguma mērķim un nolūkam.
13. Padome atzīst esošo no kodolieročiem brīvo zonu būtisko nozīmi mieram un drošībai un saglabā apņemību īstenot Rezolūciju par Tuvajiem Austrumiem, kuru pieņēma 1995. gada KNL pārskatīšanas konferencē. Padome atzīmē, ka 2019. gada 20. novembrī tika sasaukta ANO konference, kas bija veltīta no kodolieročiem un citiem masu iznīcināšanas ieročiem, un to nogādes līdzekļiem brīvas zonas izveidei Tuvajos Austrumos, un konferences rezultāti to iedrošina. Padome atgādina – kā norādīts 2010. gada KNL pārskatīšanas konferences rīcības plānā, šādas zonas var izveidot, tikai pamatojoties uz visu attiecīgā reģiona valstu brīvi panāktu vienošanos.
14. Padomei joprojām ir nopietnas bažas, saskaroties ar pastāvīgām ieroču izplatīšanas krīzēm un problēmām, kas turpina apdraudēt starptautisko drošību, un tā uzsver savu apņemību palielināt kodolieroču neizplatīšanas centienus un stiprināt, universalizēt un padarīt efektīvāku kodolieroču neizplatīšanas arhitektūru. Padome atzīst, ka ir jārod miermīlīgi un diplomātiski risinājumi, un uzsver, ka starptautiskajai sabiedrībai arvien jābūt modrai un gatavai pievērsties šīm problēmām un tās apņēmīgi risināt. Padome uzsver, ka ANO Drošības padome ir primāri atbildīga par neievērošanas gadījumiem.

15. Padome atzīst Starptautiskās Atomenerģijas aģentūras (SAEA) svarīgo darbu un jo īpaši to, ka tās garantiju sistēma ir kodolieroču neizplatīšanas režīma būtiska sastāvdaļa un tai ir būtiska loma KNL īstenošanā. *EURATOM* un SAEA ciešā sadarbība ļauj nodrošināt efektīvas un iedarbīgas garantijas. Padome uzsver, ka vispārējais garantiju nolīgums kopā ar papildu protokolu veido pašreizējo pārbaūžu standartu saskaņā ar KNL, un aicina nekavējoties tos universalizēt.
16. Padome atkārtoti apliecina savu stingro apņemšanos saistībā ar Kopīgo visaptverošo rīcības plānu (KVRP) un pastāvīgo atbalstu tam. KVRP ir svarīgs elements globālajā kodolieroču neizplatīšanas arhitektūrā, ko ANO Drošības padome vienprātīgi apstiprināja ar Rezolūciju 2231 (2015). Padome atzīst problēmjautājumus, kas saistīti ar Amerikas Savienoto Valstu vienpusējo izstāšanos no KVRP un to, ka tā atkārtoti noteikusi sankcijas. Padome pauž dziļas bažas par Irānas nepārtrauktajām darbībām, kuras neatbilst KVRP un kurām ir smagas, un dažos gadījumos neatgriezeniskas, sekas uz ieroču izplatīšanu. Tā mudina Irānu atcelt visas darbības, kas neatbilst KVRP, un nekavējoties atgriezties pie savu saistību kodolieroču jomā pilnīgas īstenošanas, jo īpaši papildu protokola un KVRP pārredzamības noteikumu īstenošanas. Padome atbalsta pašreizējos intensīvos diplomātiskos centienus KVRP Apvienotajā komisijā un ES Augstā pārstāvja kā Apvienotās komisijas koordinators kontaktus ar visiem attiecīgajiem partneriem. Padome joprojām pauž dziļas bažas par Irānas darbībām saistībā ar ballistiskajām raķetēm un aicina Irānu atturēties darbībām, kas neatbilst ANO Drošības padomes Rezolūcijai 2231, un neveikt nekādas darbības, kas saistītas ar ballistiskajām raķetēm, kuras paredzētas, lai varētu piegādāt kodolieročus, tostarp raķešu palaišanu, izmantojot šādu ballistisko raķešu tehnoloģiju. Padome turklāt aicina Irānu nenodot nevalstiskiem aktoriem nekādas raķetes vai raķešu sastāvdaļas, vai raķešu tehnoloģijas.
17. Padome pauž dziļu nožēlu, ka Sīrijai joprojām ir jānovērš garantiju nolīguma saistību neievērošana, šajā nolūkā prioritārā kārtā un pārskatāmi sadarbojoties ar SAEA, lai atrisinātu visas atlikušos jautājumus, un aicina Sīriju pēc iespējas drīz parakstīt papildu protokolu ar SAEA, nodrošināt tā stāšanos spēkā un pilnīgu īstenošanu.

18. Padome pauž nopietnas bažas par notiekošo raķešu tehnoloģiju izplatīšanu, jo tas nepārprotami ir destabilizējošs faktors. Šajā sakarā Padome atgādina savu stingro atbalstu raķešu tehnoloģiju kontroles režīmam (*MTCR*) un Hāgas Rīcības kodeksam pret ballistisko raķešu izplatīšanu. Padome aicina vispārēji pievienoties Hāgas Rīcības kodeksam – vienīgajam daudzpusējam pārredzamības un uzticības veicināšanas instrumentam attiecībā uz ballistisko raķešu izplatīšanu – un efektīvi to īstenot.
19. Padome pauž nopietnas bažas par to, ka Korejas Tautas Demokrātiskā Republika (KTDR) turpina darbības, kuru mērķis ir turpināt izstrādāt savas nelikumīgās kodolieroču un ballistisko raķešu programmas. Padome nosoda KTDR veiktos pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot savas spējas kodolieroču un raķešu jomā, tostarp atkārtotu raķešu palaišanu un saistītu iekārtu uzturēšanu. Padome mudina Korejas Tautas Demokrātisko Republiku (KTDR) atturēties no visiem kodolizmēģinājumiem un ballistisko raķešu palaišanas. Padome aicina KTDR veikt konkrētus pasākumus, lai pilnībā, pārbaudāmi un neatgriezeniski likvidētu savus masu iznīcināšanas ieročus, ballistisko raķešu un esošās kodolprogrammas, kā nolemts Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūcijā 2397 (2017). Padome mudina KTDR iesaistīties jēgpilnās diskusijās ar visām attiecīgajām pusēm, lai veidotu pamatu ilgtspējīgam mieram un drošībai un veiktu pasākumus, kuru mērķis ir panākt pilnīgu, pārbaudāmu un neatgriezenisku atteikšanos no kodolieročiem Korejas pussalā. Padome uzstāj, ka KTDR jāatsāk ievērot KNL un SAEA vispārējais garantiju nolīgums un jānodrošina papildu protokola stāšanās spēkā, un mudina to parakstīt un ratificēt Līgumu par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu. Padome aicina visas valstis pildīt savas saistības saskaņā ar attiecīgajām ANO Drošības padomes rezolūcijām, tostarp pilnībā un efektīvi īstenot visas sankcijas.

20. Padome ir apņēmusies nodrošināt visaugstākos standartus attiecībā uz kodoldrošumu, kodoldrošību un kodolgarantijām, tā atzīst SAEA centrālo lomu šajā sakarā un Savienības ievērojamo finansējumu tās darbībām. Padome atgādina, ka jaunais Eiropas kodoldrošuma sadarbības instruments, kura budžets 2021.–2027. gadam ir 300 miljoni EUR, atbalstīs trešās valstis tādās jomās kā kodoldrošība un aizsardzība pret radiāciju, kodolatkritumu apsaimniekošana un kodolgarantijas. Padome atzinīgi vērtē Starptautiskās kodoldrošības konferences (*ICONS*) ministru deklarāciju, kurā atspoguļota dalībvalstu politiskā griba un pievienota papildu vērtība un politiskas norādes kodoldrošuma pastiprināšanas procesam visā pasaulē.
21. Padome atkārtoti apliecina atbalstu visu KNL pušu neatņemamajām tiesībām attīstīt kodolenerģijas pētniecību, ražošanu un izmantošanu miermīlīgiem mērķiem bez diskriminācijas un saskaņā ar KNL, tostarp SAEA tehniskās sadarbības programmas ietvaros. Padome atzīst, ka ir jānodrošina enerģētiskā drošība par pieņemamu cenu, un respektē dalībvalstu tiesības lemt par savu energoresursu struktūru un izvēlēties vispiemērotākās tehnoloģijas, lai kopīgi sasniegtu 2030. gada klimata mērķrādītāju. Padome atzīst SAEA darbības, ar kurām tā atbalsta dalībvalstu centienus sasniegt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus, un jo īpaši kodolzinātnes un kodoltehnoloģiju iespējamo devumu tādās jomās kā cilvēku veselība, lauksaimniecība un pārtikas nodrošinājums, ūdens resursu apsaimniekošana, klimata pārmaiņas, vides aizsardzība, kultūras mantojuma saglabāšana.
22. Padome uzsver, ka dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm un meitenēm ir svarīga Savienības horizontālā prioritāte, un uzskata, ka ir svarīgi dzimumu perspektīvu iekļaut diskusijās visos trīs KNL pīlāros. Turklāt Padome pilnībā atbalsta un veicina sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu līdzdalību atbrūošanās, ieroču neizplatīšanas un ieroču kontroles jomā un mudina sievietes piedalīties KNL pārskatīšanas konferencē.

23. Padome atbalsta izglītošanu atbrūņošanās un ieroču neizplatīšanas jomā, kurā ES Ieroču neizplatīšanas konsorcijs – Eiropas neatkarīgu domnīcu tīkls – sniedz ieguldījumu ar dažādām darbībām.
24. Padome uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt pozitīvus un būtiskus KNL desmitās pārskatīšanas konferences rezultātus, pārskatot līguma un iepriekšējo saistību īstenošanu, kā arī apzinot jomas, kurās nākotnē būtu jācenšas gūt turpmāku progresu, un līdzekļus, ar kuriem to izdarīt. Padome nolemj aktīvi sniegt ieguldījumu KNL pārskatīšanas konferencē, tostarp ar priekšlikumiem konkrētām, uz nākotni vērstām darbībām desmitajai pārskatīšanas konferencei. Šajā nolūkā tā ir sniegusi ieguldījumu pašreizējā pārskatīšanas ciklā ar darba dokumentiem un ar ES dalībvalstu valsts īstenošanas ziņojumiem. Savienība un tās dalībvalstis pārskatīšanas konferencē īsteno aktīvu un konstruktīvu pieeju sarunām.
-